

LAUDATIO BRUNO DENTE

7 octubre 2019

Una *laudatio* té com objectiu exposar de manera sintètica els mèrits del candidat per a l'obtenció del títol o guardó del que es tracti. Em sento molt honorat de poder avui fer aquesta argumentació en relació a una persona que crec que mereix més que sobradament aquest Doctorat Honoris Causa que la Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia de la UAB ha decidit atorgar-li.

He ordenat els meus arguments en dos grans blocs, en el primer posaré de relleu la trajectòria acadèmica i professional del professor Dente, i posteriorment em referiré més directament als importants vincles que lliguen aquesta trajectòria amb la Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia de la UAB i més concretament amb el desplegament de l'especialització en l'anàlisi i gestió de les polítiques públiques que des dels seus inicis ha estat un dels signes distintius del estudis de Ciència Política a la UAB.

El professor Dente, es va llicenciar en Dret a Milà l'any 1969, en uns anys que, com a casa nostra, la universitat era un camp no només d'aprenentatge teòric sinó també un espai d'experimentació política. Tot just graduat va començar a treballar al Institut de Ciència de l'Administració de Milà, posant així de relleu el seu interès per les administracions públiques i les seves capacitats de intervenció. La seva carrera acadèmica es va iniciar l'any 1974 a la Universitat de Sassari, dins una tradició, ben italiana, de carreres professionals que obliguen a moure's per diferents universitats. Arriba a la històrica Universitat de Bolonya l'any 1978 on roman més de 12 anys com a professor de Ciència de l'Administració. Al mateix temps, i a la seva pròpia ciutat Milà, comença a treballar professionalment com a assessor científic en el camp de la recerca aplicada i l'assessoria a les administracions públiques des de l'Istituto di Ricerca Sociale, on hi seguirà col·laborant fins a la seva recent jubilació.

Abans d'arribar a la seva darrera posició com a Catedràtic d'Anàlisi de les Polítiques Públiques al Politècnic de Milà, va fer de professor a l'Escola Superior de l'Administració Pública de Roma, i a l'Escola d'arquitectura de Venècia. La seva trajectòria mostra una creixent presència de la seva perspectiva analítica i politològica en camps com l'urbanisme, les polítiques urbanes, les polítiques ambientals i l'avaluació de les polítiques públiques. Espais acadèmics i pràctiques professionals que valoren especialment la perspectiva crítica que ofereix l'anàlisi de decisions públiques, camp en el que Bruno Dente és un referent a Itàlia i Europa. El que ha fet que l'hagin convidat a estades de recerca a centres tant significatius com el Wissenschaftszentrum de Berlin. Els Instituts de Science Po de Paris o Grenoble o el Institut de Govern Local de Birmingham entre molts d'altres.

Al llarg d'aquest cinquanta anys de carrera professional no ha deixat mai de combinar rigor acadèmic i pràctica de recerca teòrica, amb capacitat aplicada i interacció constant amb decisors públics. Sent aquesta una de les característiques que més destaquen en el professor Dente i des de la que més ens ha ensenyat.

En efecte, sempre vinculant acadèmia i recerca aplicada, el professor Dente té una llarga i rica experiència en matèria de recerca a multitud de projectes europeus, dirigint i participant en equips multinacionals amb experts de diferents especialitats, especialment en els camps ja esmentats de gestió pública i de polítiques urbanes, ambientals i metropolitanes entre d'altres.

Les seves publicacions, més de trenta llibres d'autoria o coautoria i més de cinquanta articles en revistes internacionals especialitzades, són mot rellevants i abasten tant contribucions teòriques del màxim nivell acadèmic i científic com llibres més pensats per la docència i informes de tota mena en els seus camps d'especialització. Un dels més recents és el que vàrem publicar plegats, "Decisiones Públicas", fruit de la seva generositat en deixar-me compartir i situar en el nostre espai i en la perspectiva llatinoamericana un llibre previ que ell mateix havia publicat en italià i posteriorment traduït a l'anglès.

Com a "practitioner", destaquen les seves constants col·laboracions tant amb diferents Direccions de la Unió Europea, com amb el govern italià, els governs regionals i locals de diferents indrets d'Itàlia i la seva especial dedicació als camps de l'avaluació de polítiques públiques, de governança i recerca de les universitats, i d'organització i funcionament de les administracions públiques. Ministres com Franco Bassanini, Luigi Nicolais o Renato Brunetta l'han comptat entre els seus principals col·laboradors en temes de funció pública i avaluació.

Ens trobem doncs davant d'un universitari de cap a peus, que mai ha deixat de pensar en termes aplicats. No crec que ningú pugui dir que el professor Dente hagi caigut mai en el problema del que fa uns anys ens advertia Joseph Nye: "El perill és que la Ciència Política ens digui cada cop més i més coses sobre temes cada cop menys i menys rellevants". Fa ja molt temps Aristòtil ens parlava de tres aproximacions possible en el camp del saber: *episteme*, *techne* i *phronesis*. La primera ens parla de coneixement científic, en el segon de coneixement estrictament tècnic i el tercer ens situa en un coneixement que necessàriament incorpora valors, judicis i decisions, entenent que el coneixement no pot deslligar-se de la pràctica social. La llarga trajectòria del professor Dente ens situa sempre en aquest "coneixement situat" que busca capacitat analítica sense defugir el contrast entre actors i valors.

Si ens referim ara a la seva incidència a casa nostra, cal començar esmentant que el professor Dente va venir a Barcelona l'any 1985 en el marc de la celebració a la ciutat de les "Joint Sessions" de l'"European Consortium of Political Research". El comitè organitzador, presidit per Josep Maria Vallès, havia demanat la celebració d'aquest important congrés que aplega el bò i millor de la ciència política europea, per a que es fes just un any abans de la posada en marxa d'aquesta facultat on som. En efecte, l'octubre del 1986, es van iniciar les activitats de la Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, el primer centre que va decidir crear la Generalitat un cop traspassades les competències en matèria d'Universitats al govern català.

En aquella ocasió jo mateix vaig tenir ocasió de conèixer a Bruno Dente, mitjançant l'ajuda del professor Helmut Wollman, que ens va presentar com dos especialistes en

polítiques públiques. Recordo que, amb raó, el professor Dente va dir que si no em coneixia, com així era, no podia ser especialista en polítiques públiques. El cert era que jo tot just havia començat a interessar-me pel tema a partir de la meva participació a les sessions de l'ECPR a Salzburg, l'any 1984, i estava simplement introduint-me en la matèria. Aquellencontre fortuït va iniciar el que seria una llarga amistat i un mestratge que cal reconèixer en el que podríem anomenar l'escola de polítiques públiques a Barcelona i de retruc a la resta d'Espanya.

Més enllà de les anècdotes, el cert és que a partir de 1987, quan s'inicià la docència a aquesta facultat d'una matèria d'"Anàlisi de polítiques públiques" i una altra de "Gestió Pública" (avui encara presents) la petjada del professor Dente i d'altres grans referents en aquestes matèries comença a fer-se palesa. Aquestes assignatures i el seu enfoc eren aleshores una absoluta novetat en el panorama docent d'una Ciència Política que començava a normalitzar la seva presència després del llarg parèntesi del franquisme. I la manera com aquest desembarcament es va produir és important també de subratllar.

En efecte, si bé la presència de la Ciència Política a Europa podríem dir que comença formalment a inicis del segle XIX a la universitat de Uppsala, l'aproximació més específica de polítiques públiques és molt més propera en el temps. De fet, es dona als anys 50 del segle passat amb les aportacions d'Harold Laswell. I a Europa no arribarà la seva influència fins als anys 70, ja que l'escena acadèmica dels estudis sobre administració pública estava centrada en aproximacions pròpies del dret administratiu o de l'escola francesa de la ciència de l'administració. Professors com Gloria Regonini, Luigi Bobbio o Bruno Dente a Itàlia, Yves Meny, Jean Claude Thoenig o Corinne Larrue a França, Peter Knoepfel a Suïssa, Fritz Scharpf o Renate Mayntz a Alemanya, o Brian Hogwood, Lewis Gunn o Jeremy Richardson a Gran Bretanya, van seguir una línia molt marcada per les aportacions de Charles Lindblom o Aaron Wildavsky a les universitats de Yale o Berkeley, on la perspectiva política del "policy process" era clau, entenent aquest procés com un espai d'interacció entre actors, institucionals o no, que acabaven determinant el resultat final de normes i polítiques d'aplicació.

Bruno Dente no pot entendre la docència sobre polítiques públiques des d'una perspectiva que no incorpori la mirada inductiva, partint de l'anàlisi de casos concrets, amb una atenta mirada a cronologia de fets, mapa d'actors i d'interaccions entre ells i condicionants de la decisió. No és un tema menor, ja que marca una manera de fer que t'obliga estar constantment relacionant teoria i pràctica, construint categories analítiques que cal fonamentar i contrastar constantment amb la canviant realitat.

No és doncs estrany que jo mateix, però també altres professors d'aquesta casa com Ricard Gomà, Nuria Font, Raquel Gallego, el tristament desaparegut i enyorat Francesc Morata i molts d'altres considerem clau el mestratge de Bruno Dente i d'altres com ell que van ajudar a que a Espanya l'anàlisi de polítiques públiques i la gestió pública es considerin bàsicament matèries pròpies del camp d'especialitat de la Ciència Política, i només marginalment de camps acadèmics que en altres indrets són centrals, com els d'economistes, enginyers o especialistes en "business management".

Aquest conjunt d'aspectes apareixen citats en les cartes de professors com Josep Maria Valles, Fernando Vallespín o Pere Vilanova que amb les seves aportacions van ajudar a que el Consell de Govern de la UAB acceptés de forma absolutament majoritària la proposta de la Facultat de nomenar Doctor Honoris Causa al professor Bruno Dente.

No puc acabar sense esmentar el gran paper que va jugar també el professor Dente en la configuració del Màster de Gestió Pública de la UAB que es porta programant sense interrupció des de l'any 1989. Precisament aquell any i com a forma de demostrar la voluntat de connectar aquell nou programa, totalment innovador en el panorama de postgraus de tot l'Estat, es va fer un seminari sobre gestió i anàlisi de polítiques públiques, finançat per l'Escola d'Administració Pública de la Generalitat que dirigia aleshores el professor Joaquim Ferret, on varen participar el mateix Charles Lindblom, Jeremy Richardson, Jean Pierre Nioche, Les Metcalfe, Michael Barzelay i Bruno Dente. Aquesta va ser una gran ocasió per situar a la nostra facultat i el seu postgrau en plena sintonia internacional. Els primers anys, el professor Dente venia a fer algunes classes del Màster ajudant a la seva consolidació. Avui, 30 anys després i convertit en Màster Interuniversitari (UAB-UPF-UB) segueix funcionant, sota la coordinació del professor Ismael Blanco.

Estem doncs mol satisfets i som plenament deutors dels fruits que ha anat donant aquesta llarga col·laboració no només entre persones que s'aprecien i s'estimen, sinó també entre institucions i espais de docència i recerca. Un homenatge merescut a qui crec que es sent orgullosament un teòric de la pràctica. És per tot això que tinc el plaer, l'honor i el privilegi de demanar a la Rectora Magnífica de la Universitat Autònoma de Barcelona, que s'atorgui el grau de doctor honoris causa a Bruno Dente.